

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

**TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE
ZE SOCIÁLNÍ PÉČE**

Studijní obor: 75-41-M/01 Sociální činnost – sociálně správní

Forma studia: denní

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2026/2027

Vypracovala: Mgr. Simona Bahounková

Projednáno předmětovou komisí 9. 9. 2026

Schváleno ředitelkou školy:

1. Sociální terminologie

- charakterizujte tyto pojmy – sociální, sociální politika, sociální práce, sociální zabezpečení, sociální událost, klient, problém, sociální událost...
- objasněte termín sociální služby a uveďte příklady
- vysvětlete termín sociální dezintegrace, sociální napětí, sociální diskriminace
- charakterizujte životní úroveň a její ukazatele
- objasněte termín záchranná sociální síť a sociální jistoty

2. Etika a historie sociální práce

- historie sociální práce a sociální péče v zahraničí a u nás
- etika sociální práce – etika, morálka, normy, deontologie
- přehled etických problémů
- etické zásady a etické normy sociální práce s klientem

3. Osobnost sociálního pracovníka.

- nároky pro výkon povolání dané zákonem
- osobnostní vlastnosti sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách
- kompetence sociálního pracovníka
- hodnoty ve vztahu sociálního pracovníka a klienta - individualizace, empatie, akceptace, nehodnotící postoj, diskrétnost

4. Syndrom vyhoření.

- charakterizujte syndrom vyhoření
- pomáhající profese
- popište příčiny a projevy syndromu vyhoření
- vysvětlete fáze a prevenci syndromu vyhoření
- supervize – charakteristika - funkce, cíle, formy, supervizor

5. Sociální služby

- legislativní ukotvení sociálních služeb
- druhy sociálních služeb
- zásady při poskytování sociálních služeb
- základní činnosti při poskytování soc. služeb
- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence

6. Standardy kvality poskytování sociálních služeb

- pojmy vztahující se k sociálním službám
- principy poskytování sociálních služeb
- charakteristika standardů kvality sociálních služeb
- jednotlivé standardy 1-15 – název, charakteristika, příklady

7. Sociální politika

- pojem sociální politika a její typy
- objekty a subjekty sociální politiky
- sociální pojištění – důchodové, nemocenské, pojištění pro případ nezaměstnanosti
- státní sociální podpora – dávky, pojem nezaopatřené dítě
- sociální pomoc – dávky péčovské péče, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, dávky hmotné nouze, sociální služby

8. Sociální práce s jednotlivcem

- etapy sociální práce
- anamnéza (první kontakt) - její druhy
- diagnostika (metody, obsah, sociální šetření)
- navrhování řešení a plán sociální terapie
- sociální terapie
- ověřování výsledků (ukončení soc. terapie)
- objasněte význam dokumentace v sociální práci

9. Sociální práce se skupinou

- charakteristika skupiny, její druhy, členství ve skupině, skupinové role
- charakteristika sociální práce se skupinou
- význam a výhody práce se skupinou, cíle, vedení a organizace skupin
- stadia vývoje skupiny
- svépomocné skupiny, psychoterapeutické skupiny

10. Náročný sociální klient

- sociální klient a náročný sociální klient
- skupiny klientů
- druhy včetně jejich charakteristiky a přístupu k nim – mlčící, nedobrovolný, depresivní, suicidiální, manipulativní, klient pod vlivem psychoaktivní látky, hostilní, závislý, perfekcionista, seduktivní, úzkostný, agresivní, narcista, pedant, histrion, autoritativní a kverulantský

11. Rodina jako základní sociální skupina

- charakteristika rodiny, historický vývoj rodiny, trendy v moderní rodině
- objasněte typy rodin – nukleární, vícegenerační, orientační, prokreační, doplněná, náhradní, úplná, neúplná, patriarchální, matriarchální, rovnostářská, endogamní, exogamní, monogamní, - polygamní, heterosexuální, homosexuální
- popište funkce rodiny a rozdělte rodiny dle funkčnosti
- problematika dysfunkčních rodin – rodina nezralá, autoritářská, neúplná...

12. Sociální práce s rodinou

- práva dětí
- sociálně právní ochrana dětí
- peněžité dávky pro rodiny s dětmi a jiná finanční podpora rodiny
- aktivity a sociální služby určené rodinám s dětmi

13. Syndrom CAN a domácí násilí

- charakteristika syndromu CAN
- formy, projevy a následky syndromu CAN
- metodický postup při řešení syndromu CAN, metody práce
- charakteristika domácího násilí, ohrožené skupiny
- formy, příčiny, znaky, projevy a následky domácího násilí
- metody práce s oběťmi domácího násilí, sociální služby pro oběti domácího násilí

14. Náhradní rodinná péče

- náhradní rodinné péče jako alternativa institucionální péče o děti
- přehled jednotlivých typů NRP
- osvojení – charakteristika, typy, cíle, předpoklady a podmínky pro osvojení
- pěstounská péče – charakteristika, typy, cíle, dávky pěstounské péče
- nároky na rodiče v náhradní rodině, posuzování náhradních rodičů

15. Kurátorská péče, krizová intervence

- charakteristika kurátorské péče
- sociální kurátor pro mládež a OSPOD
- kurátor pro dospělé
- činnosti sociálního kurátora, průběh kurátorské práce, terapeutický plán
- spolupráce kurátora s dalšími institucemi
- vysvětlíte krizovou intervenci – cíle, znaky, formy krizové pomoci

16. Probace a mediace

- charakteristika probační a mediační služby, cíle
- činnosti PMS
- probace – uložení a průběh probačního dohledu
- charakterizujte alternativní tresty
- mediace - případy vhodné pro mediaci, průběh mediace
- popište její výhody pro poškozeného i obviněného

17. Ústavní péče

- funkce a znaky ústavní péče
- ústavní péče v resortu zdravotnictví
- ústavní péče v resortu školství
- ústavní péče v resortu MPSV
- ústavní péče v resortu spravedlnosti
- rizika ústavní péče
- ústavní řád

18. Sociální péče o osoby se zdravotním postižením

- charakterizujte pojmy – zdraví, nemoc, příčiny nemocí, průběh nemocí, recidiva, příznaky nemoci, prevence nemoci, invalidita
- klasifikace zdravotních postižení
- začleňování osob se zdravotním postižením do společnosti
- posuzování zdravotního stavu, kompenzační pomůcky
- zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- komunikace s klienty s poruchou komunikace – klienti s poruchou sluchu, zraku, s mentálním postižením

19. Sociální služby a dávky pro osoby se zdravotním postižením

- charakterizujte osobní asistenci, principy osobní asistence a typy osobní asistence
- vysvětlíte druhy služeb pro zdravotně postižené občany – pečovatelská služba, průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, chráněné bydlení,...
- charakterizujte invalidní důchod - podmínky nároku a výše dávky
- vysvětlíte příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, výhody OZP
- objasněte příspěvek na péči

20. Metody práce se seniory

- pojmy – stáří, stárnutí, polymorbidita, chronicita nemocí, deficit sebepečce, ageismus
- současný demografický stav a jeho prognózy
- kvalita života seniorů, změny ve stáří
- zásady při péči o seniory
- komunikace se seniory

21. Instituce zajišťující péči o staré občany

- subjekty zajišťující péči o seniory
- instituce zdravotní péče
- instituce sociální péče (primární, intermediální a dlouhodobá ústavní péče)
- postup sociálního pracovníka před nástupem a při nástupu klienta do ústavní péče
- adaptace na život v domově
- paliativní péče - charakteristika, formy, role a kompetence sociálního pracovníka v paliativní péči, práce s pozůstalými

22. Dávky a sociální služby pro staré občany

- vysvětlíte druhy služeb pro seniory – osobní asistence, pečovatelská služba, průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba, odlehčovací služby, ...
- individuální plánování sociální služby
- objasníte podmínky nároku a výše dávek pro seniory – starobní důchod, vdovský a vdovecký důchod
- příspěvek na péči

23. Péče o dezintegrované občany

- charakterizujete sociální dezintegraci a sociálně dezintegrované osoby
- objasníte problematiku osob bez přístřeší/bezdomovectví
- objasníte azylovou péči – druhy azylových zařízení (noclehárny, denní centra, azylové domy, domy na půl cesty, chráněné sociální byty, krizová lůžka, azylové domy pro matky s dětmi)
- charakterizujete problematiku uprchlíků – pojmy, důvody, problémy
- popište průběh správního řízení o udělení azylu včetně typů azylových zařízení

24. Sociální práce se závislými klienty. Streetwork.

- objasníte pojem sociální deviace a sociální patologie, sociální norma, sociální kontrola, sociální prevence – primární, sekundární, terciální
- drogová a jiná závislost – charakteristika, cíle a principy protidrogové politiky zařízení pomáhající lidem se závislostí
- charakterizujete streetwork a cílovou skupinu
- objasníte formy činnosti streetworkerů – přímá, nepřímá a přesahující práce
- monitoring streetworkerů, první kontakt a úkoly streetworkera

25. Sociální práce s oběťmi trestné činnosti.

- specifické příčiny kriminality (biologické, dědičnost, rodina, média, sociální skupiny)
- možnosti prevence kriminálního chování, nízkoprahová zařízení
- charakterizujete pojmy viktimologie, kriminologie
- primární a sekundární viktimizace
- péče o oběti trestné činnosti
- sociální poradenství – laické, odborné

